

NATJECANJE IZ ČEŠKOGA JEZIKA – MATERINSKOGA
JEZIKA

SOUTĚŽ V ČESKÉM JAZYCE – MATEŘSKÉM JAZYCE

2022

7. a 8. třída

STÁTNÍ ÚROVEŇ

HESLO

TŘÍDA:

--

POČET BODŮ:

	100
--	-----

Prosudbeno povjerenstvo:

1. _____

2. _____

3. _____

Predsjednica Državnog povjerenstva:

Daruvar, 4. svibnja 2022.

1. Čtení textu s porozuměním

PŘEČTĚTE SI TEXT A ODPOVĚZTE NA OTÁZKY.

Má rodina a jiná zemětřesení

Ivan Kraus

(Čítanka pro 7. ročník; Nová škola-Duha)

Také akvárium poskytovalo rodině hodně radosti. Koupil jsem je já i s rybičkami. Byl to párek pěkných barevných rájovců. Samička byla docela klidná, usedlá ryba, jak se na takového živočicha sluší, ale sameček se velmi často vzdaloval z domova. Když se to přihodilo poprvé, hledali jsme s otcem po celém akváriu, až najednou otec zvolal: „Už ho mám!“ a vzal rájovce z polštáře na gauči, kde odpočíval, a hodil ho zpět do nádržky.

Sameček zaježděl klidně za kámen a několik dní se neukázal. Avšak změna vzduchu se mu patrně zalíbila, protože na gauči lehával častěji. Zpočátku nás to překvapovalo a jeho pobyt na gauči nám činil jisté rozpaky, ale časem jsme si všichni zvykli, a jakmile si chtěl někdo na gauč sednout, vzal nejprve rájovce opatrně do ruky a hodil ho do akvária. Věc se stala tak samozřejmou, že i návštěvy a známí nejprve prohlédli gauč, než na něj usedli.

Jednoho dne však otec nedaleko gauče po čemsi uklouzl. Matka se ho ptala, po čem mu ujela noha, a on řekl, že po rybce, a šel s rájovcem ze zvyku k akváriu. Teprve pak si ho prohlédl a usoudil, že se ryba do akvária prostě už nehodí. (...)

Pokud jde o kočku, nelze říci, že bychom ji pěstovali, protože tu jsme našli. Bylo to pěkné, pruhované zvíře, které se stalo pýchou celé rodiny.

Avšak bylo poněkud temperamentní, protože se občas náhle vymrštilo a odrážejíc se od knihovny, stolu, lustru či obličeje některého z nás, hnalo se kupředu, zanechávajíc za sebou hotovou spoušť.

V noci bývala kočka klidná. Jednou se však matka probudila, protože slyšela jakýsi šramot. Řekla o tom otcí.

„Já nic neslyším,“ řekl otec a chtěl spát dál, když se šramot opět ozval.

Otec se tedy rozhodl, že rozsvítí a půjde po zvuku.

Byl však rozespalý, a tak narazil do stolu a pak do židle, a způsobil tak hluk.

„Co se děje?“ ozvalo se z druhého pokoje.

„Něco tu šramotí,“ oznamovala matka.

Z pokoje vykourkla sestra Eliška. Z ložnice se připotácel Michael. Ptal se, kde má prádlo.

„Jaké prádlo?“ divila se matka.

„Musím si ještě navoskovat lyže,“ oznamoval bratr, dávaje se na ústup ke dveřím.

V tu chvíli to zašramotilo znovu. Otec šel po zvuku a objevil malé kotě. Pustili jsme se do hledání. Další kotě bylo pod stolem, jedno našel otec v kapse kabátu.

„Hledejte všichni,“ pobízela nás matka. Bratr Michael se dal do prohlížení dopisů.

„Tam přece nebude!“ řekla mu sestra.

„Já vím,“ řekl bratr a zívł.

Kočka byla v gauči. Vedle ní ležela dvě další maličká koťata. Matka je vzala a dala je k dalším sourozencům do košíku. Pak jsme si šli lehnout. Po cestě jsme vzali bratra Michaela, který spal, opřen o skříň.

„Co tu děláš?“ ptala se ho udiveně matka.

„Čekám na ten rychlík,“ vysvětloval bratr, který měl v ruce lyžařské hole a pár dopisů.

Ukázalo se, že kočka je velmi plodná. Mívala každoročně i dvakrát za sebou spoustu koťat, která jsme museli rozdávat známým.

Bratr Jan si vedl podrobné záznamy o zájemcích ve škole a každý z nás měl povinnost sehnat alespoň jednoho zájemce o kočičího potomka.

Potom se nás už lidé báli, protože se málokomu podařilo odejít, aniž jsme mu vnutili nějakou tu kočičku.

Vzpomínám si, že jsme obdařili dvěma kusy i malíře pokojů, který u nás pracoval, a další dvě si odnesl, nevědomky, pojišťovací agent. Otec vypustil jedno kotě nenápadně v kavárně a matka propašovala kocourka k holiči.

Já navštěvoval se stejným úkolem veřejné knihovny a čítárny.

Jakmile však někdo přišel a tvrdil, že nám nese naše kotě, byli jsme tvrdí. Prostě jsme se k němu neznali. Bylo nám totiž naprosto jasné, jaké nebezpečí hrozilo. Stačilo, aby se z koťátka stala dospělá kočička, jak říkal otec, a měli bychom tolik koťat, že bychom se jich museli zbavovat anonymními balíčky.

„Kde jsi zase byla?“ ptávala se matka kočky, když se vracela ze svých toulek. Ale ta nikdy neodpověděla.

(Má rodina a jiná zemětřesení)

1. Kolik postav vystupuje v ukázce? _____

2. O jaký literární žánr se jedná? a) pohádka b) román c) povídka d) bajka

3. Rozhodněte, zda tvrzení vyplývá z textu.

Rodina našla kočku na cestě. ANO NE

Kočka měla poprvé osm koťat. ANO NE

Otec nechal jedno kotě v kavárně. ANO NE

4. Vyberte z nabídky tři synonyma ke slovu temperamentní:

a) vzrušivý b) živý c) klidný d) vznětlivý e) rozvážný f) nehybný

5. Rájovec je druh: a) raků b) štírů c) ryb

2. Karel Jaromír Erben je autorem pohádek:

- a) Princ Bajaja, O princezně se zlatou hvězdou na čele
- b) O Zlatovlásce, Dlouhý, Široký a Bystrozraký, Otesánek
- c) Princezna na hrášku, Císařovy nové šaty, Ošklivé káčátko

	1
--	---

3. Balada je:

- a) Vymyšlený příběh, vystupují v ní nadpřirozené bytosti
- b) Rozsáhlé epické dílo s množstvím postav
- c) Lyrickoepická báseň se smutným dějem a často tragickým zakončením

	1
--	---

4. Mezi dramatické žánry nepatří:

- a) tragédie
- b) drama
- c) román
- d) komedie

	1
--	---

5. Jaký je toto básnický prostředek? „stokrát děkuji; tisíckrát líbám“

- a) metafora
- b) hyperbola
- c) gradace

	1
--	---

6. Jan Neruda je autorem povídek s názvem:

- a) Trapné povídky
- b) Povídky z jedné a z druhé kapsy
- c) Povídky malostranské

	1
--	---

7. Antonyma jsou slova:

- a) protikladná
- b) jednoznačná
- c) slova stejně znějící, označují zcela odlišné skutečnosti

	1
--	---

8. Zařad příklady básnických prostředků do správného sloupce.

	3
--	---

1. strom rád vzpomíná 2. být statnější než buk 3. stříbro ve vlasech

PŘIROVNÁNÍ	METAFORA	PERSONIFIKACE

9. Encyklopedie je:

a) souhrnné zpracování jednoho nebo všech vědních oborů, zpravidla v abecedním uspořádání, naučný slovník

	1
--	---

b) seznam slovní zásoby vysvětlující slova z různých hledisek

c) ustálený způsob záznamu zvukové podoby spisovného jazyka systémem grafických znaků

10. Utvořte názvy osob od sloves: např. studovat – student

poradit – _____ plavat – _____

	4
--	---

housle – _____ bojovat – _____

11. Utvořte zkratky:

Česká republika – _____ a tak dále – _____

česká koruna – _____ a podobně – _____

	4
--	---

12. Napište názvy dopravních prostředků, které jsou v pomotaných slovech.

doltela _____ jmarvat _____

ratomko _____ klakád'ná _____

	4
--	---

13. Doplňte i/í/y/ý.

1. Podn__kal__ jsme v__let__ , šplhal__ jsme do v__sok__ch kopců a hrál__ jsme si na m__t__nách.

2. Na naš__ jablon__ v__selo vos____ hn____zdo.

3. Navštív__l__ jsme Lukášov____ rodiče.

4. Str__čkov__ se ztrat__l__ br__le.

5. Broučc____ jsou mez____ dětm____ obl____bení.

	5
--	---

14. Slova v závorkách uveďte v náležitých tvarech množného čísla.

Vidím tam jenom sedm (vysoký člověk) _____

Ve zprávách hovořili o (zlý pes) _____

Na květině byli (droboučkový motýl) _____

	3
--	---

15. Zájmena v závorkách dejte do správného tvaru:

Pojď ke (já) _____. Bez (my) _____ tam nechod'te.

Nechce se (ona) _____ pracovat. Třeba (ty) _____ to potěší.

	6
--	---

Já bez (on) _____ nikam nepojedu. Viděl (oni) _____ tam každý den.

16. Určete slovní druh všech podtržených slov ve větě (napíšte do tabulky).

Některé ryby mohou pomocí hřbetní ploutve vyskočit do vzduchu.

Kostra ptáků musí být lehká, proto nemají ptáci zuby.

Mládě koaly tráví prvních 6 měsíců života ve vaku matky.

V lese se ozývalo ťuk, ťuk.

Koně spí převážně vestoje.

Lvi mají výborný sluch a zrak.

V Arktidě žijí lišky polární.

Sovy hnízdí v dutinách stromů.

Netopýři jsou prý překvapivě inteligentní.

Vlaštovky odlétají na podzim do Afriky, protože tady je jim zima

Podstatné jméno	
Přídavné jméno	
Zájmeno	
Číslovka	
Sloveso	
Přísluvce	
Předložka	
Spojka	
Částice	
Citoslovce	

	10
--	----

17. Převeď sloveso do správného tvaru:

utíkat – 3. osoba, ženský rod, číslo jednotné, čas minulý, způsob oznamovací – _____

vázat – 2. osoba, číslo množné, způsob rozkazovací – _____

spát – 1. osoba, číslo množné, čas přítomný, zp. podmiňovací – _____

tisknout – 2. osoba, číslo množné, zp. rozkazovací – _____

18. Která věta je pravopisně chybná?

	4
--	---

a) Pojděte si s námi dobít energii!

	1
--	---

b) Ubytovali jsme se v bývalé myslivně.

c) Pálení čarodějnic je lidový zvyk.

19. Napište správný název pro věc na obázku.

a) maska

b) rouška

c) nahubek

	1
--	---

20. Napište českou verzi těchto jmen.

a) Josip _____

b) Ančica _____

c) Stjepan _____

	3
--	---

21. K uvedeným podstatným jménům utvořte vhodná přídavná jména podle obrázků:

_____ les

_____ nora

_____ pozdrav

_____ svetr

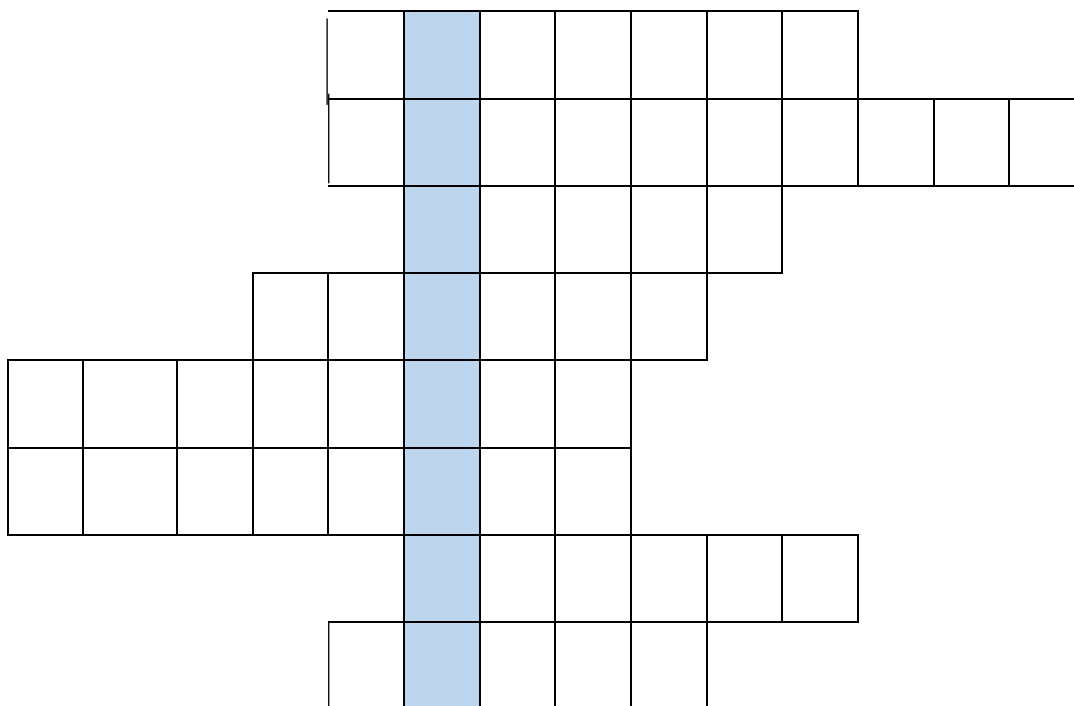
_____ šťáva

	5
--	---

22. Do křížovky doplňte přídavná jména, vyluštěte tajenku.

1. dávající pozor na možné nebezpečí
2. synonymum ke slovu nepovedený
3. vzor ke skloňování přídavných jmen
4. antonymum ke slovu smutný
5. patřící tatínkovi
6. či kobyla chodí bosa (rčení)
7. vyjmenované slovo po v
8. synonymum ke slovu pracovitý

TAJENKA:

„Tati! Běž vynadat pošťákovi, už hodinu sedí na švestce a nadává...“

9

23. Který český spisovatel získal Nobelovu cenu za literaturu?

- a) Jaroslav Seifert
- b) Franz Kafka
- c) Milan Kundera

1

24. Kdo se stal prvním československým prezidentem v roce 1918?

- a) T. G. Masaryk
- b) Václav Havel
- c) Karel Kramář

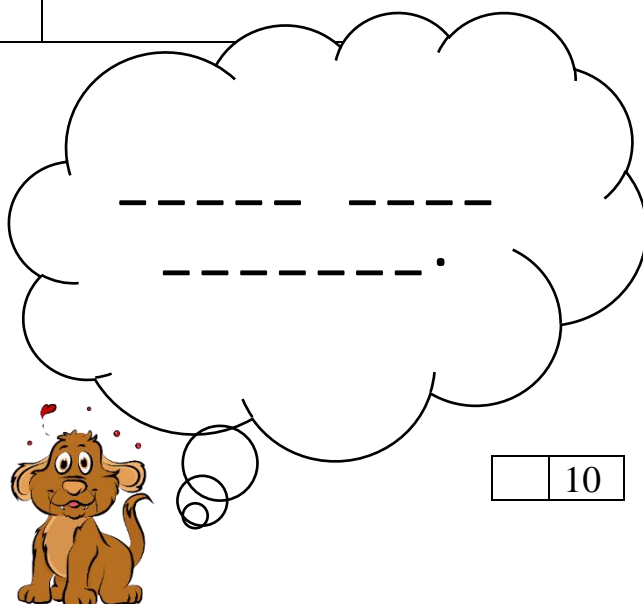
1

25. Hádanky

Vylušti tajenku podle čísel v křížovce. Tajenku (známé české přísloví) napiš do bubliny.

1. Když mne ubíráte, rostu. Když mi přidáváte, zmenšuji se. Kdo jsem?
2. Můžeš mne uchopit svou levou rukou. Pravou to ale nikdy nedokážeš. Kdo jsem?
3. Co se vyskytuje jednou v minutě, dvakrát v každém momentě, ale ani jednou v roce?
4. Šupinatý naháček mlsně hledí na háček. Kdo je to?
5. Jsem ze dřeva a papíru, spálit mne však nejde. Kdo jsem?
6. Kdo se živí zuby druhých?
7. Má hřebínek, co nečeše, má ostruhy a nerajtuje. Někdy se točí na střeše, jindy si na zdi pobrukuje.
8. Čtyři rohy, žádné nohy, chaloupkou to pohne.
9. Umí si hrát jako děti, vyskakuje z vody ven, lítá jako na koštěti, mořská víla z vodních pěn.

	2							
10				14	8		4	
		3						
	9		5					
	7		12					
				11				
		6						
15	13							
		1		16				

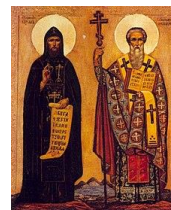
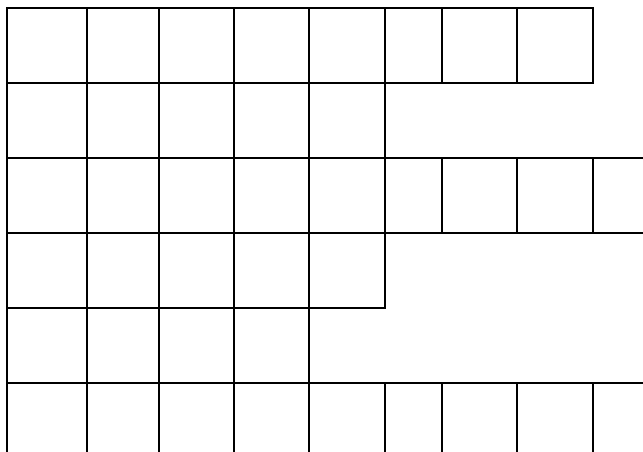
26. Zakroužkuj správné nebo chybné tvrzení:

- Kostkový cukr vynalezl Jakub Kryštof Rad v 17. století . ANO NE
- V současné době existují na území České republiky 4 národní parky. ANO NE
- Vynálezce měkkých kontaktních čoček je český chemik Otto Wichterle. ANO NE
- Česká republika je členem Evropské unie od 1. května 2010. ANO NE

	4
--	---

27. Vyluštěte tajenku.

1. Bájný duch hor, který v různých podobách chrání hory před pytláky.
2. Středověké astronomické hodiny.
3. Gotický hrad založený ve 14. století jako pevnost a rezidence.
4. Jeden z křesťanských misionářů ze Soluně.
5. Legendární prapředek, který podle českých pověstí přivedl svůj lid do země.
6. Smažená placka.

	6
--	---